

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov práce:	Achieving a Higher Level of Communicative Competence in English for Specific Purposes
Autorka:	PaedDr. Zuzana Hrdličková, Ph.D.
Pracovisko:	Pedagogická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave
Oponent:	doc. PaedDr. Rastislav Metruk, Ph.D.
Pracovisko:	Fakulta humanitných vied, Žilinská univerzita v Žiline
Odbor habilitačného konania:	Odborová didaktika – Teória jazykového a literárneho vzdelávania

Predložená habilitačná práca v celkovom rozsahu 200 strán sa primárne zaoberá čitateľskou gramotnosťou žiakov, nakoľko slovenskí žiaci a študenti nedosahujú v hodnoteniach PISA uspokojivé výsledky. Tematicky je teda práca v kompletnom súlade so zameraním Odborovej didaktiky – teória jazykového a literárneho vzdelávania, a je možné považovať ju za prínosnú a aktuálnu v príslušnej oblasti.

Práca má viacero cieľov. Prvým je identifikácia, do akej miery práca s textom podporí čitateľskú gramotnosť (výskum je realizovaný na Ekonomickej univerzite v Bratislave). Ďalším je overenie efektívnosti alternatívneho prístupu k výučbe odborného anglického jazyka. Tretím cieľom je zistiť, akým spôsobom sa precvičujú integrované zručnosti v kurze obchodnej angličtiny (výskum prebiehal na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre).

Prvé dve kapitoly sa zaoberajú gramotnosťou ako takou a čitateľskou gramotnosťou. Autorka v druhej kapitole právom poukazuje na skutočnosť, že slovenskí žiaci a študenti nedosahujú uspokojivé výsledky v oblasti čitateľskej gramotnosti, čo môže mať, resp. nevyhnutne má za následok zníženie komunikačných zručností u žiakov a študentov. Tu je dôležité zdôrazniť, že ide o dlhodobu nepriaznivý stav, v rámci ktorého sa momentálne neponúka systémové riešenie.

V tretej kapitole autorka rozoberá komunikatívnu kompetenciu, ktorú možno považovať za jeden z kľúčových cieľov učenia sa cudzieho jazyka. Vo štvrtej kapitole poukazuje na rozvoj komunikatívnej kompetencie v rámci výučby angličtiny v akademickej a odbornej oblasti. Aj keď sa dá konštatovať, že autorka pomerne precízne a systematicky približuje danú problematiku, je nutné poznamenať aj to, že v týchto kapitolách absentuje väčšie množstvo aktuálnejších zdrojov odrážajúcich súčasný stav, ktoré by boli pre tieto kapitoly obohatením a

prínosom. Značnú časť kapitol tvoria zdroje publikované pred rokom 2000 a pomerne veľké množstvo odsekov odkazuje na *Council of Europe, 2001*. Ďalej je potrebné poukázať na to, že napr. v podkapitole 4.1.3 *'Integrated-Skills' Approaches in ESP or EAP* je uvedený len jeden zdroj, a to *Brown, 1994*. Podobne je to v prípade strany 38, kde tri po sebe nasledujúce odseky vychádzajú iba z jedného zdroja – *Holmes, 1992*, pričom nebýva zvykom uvádzať dlhšie časti textu a viacero po sebe idúcich odsekov s odkázaním len na jeden zdroj. Taktiež by bolo vhodné zahrnúť tu aj vedecké práce a knižné publikácie, ktoré sa zaoberajú implementáciou a využívaním moderných (digitálnych) technológií vo vyučovacom procese (sama autorka poukazuje na využívanie technológií v závere práce: „pretože umožňujú kombinované vzdelávanie“), ktoré sa stali neoddeliteľnou súčasťou všetkých sfér života, vrátane vzdelávania a vyučovacieho procesu v rámci cudzojazyčnej výučby. Pri niektorých odsekoch úplne absentuje uvedenie zdroja, z ktorého autorka čerpala, ako je tomu, napríklad, v prípade odseku v podkapitole 3.1.4 *Phonological Competence* na s. 35 alebo v prípade oboch odsekov v podkapitole 3.2.5 *Dialect and Accent* na s. 41. V rámci týchto dvoch kapitol teoretických východísk práce je potrebné podotknúť, že tieto dve časti práce by mali obsahovať adekvátnejšie rozpracovaný sumár/súhrn (napr. len samotná kapitola 3 má 20 strán), ktorý by obsahoval kritické zhodnotenie toho, čo je v týchto kapitolách práce obsiahnuté, čo z použitých literárnych zdrojov vyplýva, k čomu sa autorka prikláňa (aj s ohľadom na súčasnú modernú dobu v súvislosti s vyučovaním cudzích jazykov), a pod.

V piatej a šiestej kapitole autorka približuje výučbu obchodnej angličtiny na Ekonomickej univerzite v Bratislave a Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Kapitoly sú pomerne rozsiahle, a možno ich považovať za istý úvod do výskumnej časti, ktorá je obsiahnutá v siedmej kapitole. Výskum, ktorý pozostáva zo štyroch hlavných fáz, je precízne spracovaný s využitím viacerých príslušných vedeckých metód (obsahová analýza, prípadové štúdie, alebo testovanie) a kvalitatívnych, ako aj kvantitatívnych analýz podporených štatistickým spracovaním, čo zvyšuje reliabilitu výskumných dát. V závere autorka konštatuje, že alternatívna forma výučby ESP bola efektívna a študenti sa taktiež zlepšili v oblasti písomnej komunikácie. Na základe týchto zistení autorka uvádza pedagogické implikácie a potenciálne smerovanie ďalšieho výskumu v tejto oblasti.

Aj keď je výskum podrobne spracovaný – obsahuje rôzne výskumné metódy a je taktiež štatisticky podporený, autorka by mala venovať viac priestoru samotnej diskusii, kde by náležitejšou formou a kritickejším spôsobom interpretovala výskumné výsledky, ktorých je pomerne veľké množstvo, a ktoré možno považovať za dôležité a prínosné pre predmetnú

oblasť vedeckého skúmania. Taktiež by v rámci diskusie mala autorka klásť väčší dôraz na porovnanie jej zistení s výsledkami predošlých výskumov.

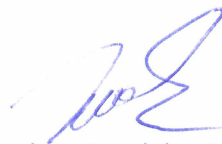
Otázky k obhajobe habilitačnej práce:

1. Výsledky a zistenia v prípade čitateľskej (príp. aj ďalších typov) gramotnosti sú na Slovensku dlhodobo neuspokojivé a možno ich považovať až za alarmujúce. Aj keď jedným z potenciálnych riešení by mohla byť systémová zmena vo vzdelávaní, aké konkrétne kroky a opatrenia by navrhla habilitantka, aby sa tento mnohoročne nepriaznivý stav u žiakov a študentov v oblasti čitateľskej gramotnosti začal zlepšovať?
2. Časť práce je venovaná nadobúdaniu komunikatívnej kompetencie, pričom by bolo potrebné v tejto časti zohľadniť a prediskutovať aj rozvoj jednotlivých zručností a systémov študentov s ohľadom na rôzne digitálne nástroje, aplikácie, platformy, a pod. Akú úlohu zohrávajú podľa autorky moderné digitálne technológie v procese rozvoja jednotlivých subkompetencií komunikatívnej kompetencie u súčasných žiakov a študentov? Akú úlohu zohrávajú tieto moderné prostriedky pri výučbe EAP (English for academic purposes) a ESP (English for specific purposes) študentov?

Záverečné zhodnotenie

Záverom možno konštatovať, že predložená habilitačná práca *Achieving a Higher Level of Communicative Competence in English for Specific Purposes* spĺňa formálne a obsahové kritériá kladené na habilitačné práce, a je možné ju považovať za vedecky prínosnú pre rozvoj tejto vednej oblasti. Habilitantka má predpoklady úspešne pokračovať vo svojom výskumnom bádani a prispievať tak k rozvoju príslušného vedného odboru. Navrhujem preto prijať predmetnú habilitačnú prácu na habilitačné konanie a obhajobu, a po jej úspešnom obhájení odporúčam udeliť habilitantke vedecko-pedagogický titul *docent* v odbore *odborová didaktika*.

V Žiline 1. 3. 2024

doc. PaedDr. Rastislav Metruk, Ph.D.